

ELIZABETH BERG

Opnieuw beginnen

ABCOUDE

GROTE LETTER BIBLIOTHEEK

Ik had er goed aan gedaan uitsluitend via de kleine weggetjes naar het Midwesten te willen rijden. Wanneer mijn man, John, en ik naar een wat verder weg gelegen bestemming gingen, vlogen we altijd en hadden we ons daarbij aan de steeds irritantere vliegveldprocedures moeten onderwerpen. Uiteindelijk reisde ik zo ongeveer in pyjama om te voorkomen dat ik me bij de veiligheidscontrole nagehoeg uit zou moeten kleden voor bewakers die ofwel een zorgwekkend verveelde indruk maakten of, hetgeen minstens even zorgwekkend was, opgeblazen en gewichtig, en zogenaamd grappig deden. Je kon je nog maar moeilijk voorstellen dat vliegen ooit als chic had gegolden, terwijl wat de meeste mensen tegenwoordig voelden het midden hield tussen angst en wanhoop. ‘Nou, mensen, we hebben onze slot gemist, dus dat wordt vertraging,’ klonk de stem van de captain door de speakers, waarop iedereen hoofdschuddend zijn krant nog eens opensloeg en iets tegen zijn buurman mompelde. En bij onverwachte

turbulentie viel er een angstvallige stilte in de cabine.

En nu, in de auto, leek mijn brein langzaam maar zeker uit de plooi te komen, adem te halen en te genezen van een kwaal waarvan het tot op dit moment niet beseft had dat het eraan leed. In plaats van de achterkant van een vliegtuigstoel of een eindeloze opeenvolging van identieke wegrestaurants langs de snelweg, zag ik nu boerderijen met bomen eromheen, hoog oprijzende graansilo's en grote schuren waarvan de rode verf verweerd was tot de kleur van tomatensoep. Het weer bleef overal koppig veel te warm voor de tijd van het jaar, en de mensen wisten niet goed of ze daar blij om moesten zijn of niet – wat zou dit kunnen betekenen, een temperatuur van vijftien graden in november? Ik reed door een stadje waar ouden van dagen op schommelstoelen op hun veranda zaten, fietsende kinderen in volle vaart de hoek om kwamen en jonge moeders, met hun vest om hun middel gebonden, trots hun kinderwagens voortduwden.

Ik passeerde witte houten kerkjes, uit rode baksteen opgetrokken scholen, winkels waarvan de namen alleen de plaatselijke bewoners

maar iets zeiden, en bioscopen waar maar een enkele film werd vertoond. Ik zag katten op de vensterbank voor het raam zitten, paarden die met hun staart de hinderlijke vliegen wegsloegen, koeien die als een stelletje rodde-laarsters in de wei bij elkaar stonden. Al deze taferelen leken vervuld van een ongewone schoonheid – ze leken zo volmaakt alsof ze bewust in scène waren gezet. Ik had het gevoel dat ik door een museum van landelijke bas-reliëfs reed, en ik nam de details bewonderend en mij verwonderend in me op. Dat was de draaglijke kant van mijn nieuwe kwetsbaarheid, de positieve kant van een gevoel alsof mijn hart uit mijn lichaam was getild en als een ketting om mijn hals hing.

De verscheidenheid aan bomen was enorm, en ik schaamde me dat er maar een paar waren waarvan ik de namen wist. John en ik hadden het erover gehad hoe de mensen zich voortdurend bewust zouden moeten zijn van de maanstand, en dat ze de namen van op zijn minst de plaatselijke bomen, bloemen en vogels zouden moeten kennen – mogelijk dat een dergelijke band met de natuur tot grotere beschaafdheid zou leiden. Maar mij trof evenveel blaam als ieder ander. De enige boom die

ik afgezien van dennen, wilgen en berken kende, was de johannesbroodboom, en dat was omdat ik hield van de manier waarop John de geur van zijn bloesem had omschreven als 'druivenlolly's'. Ik kwam langs alleenstaande bomen met enorme stammen en stelde me voor hoe hun loof in de zomer voor een grote cirkel schaduw zou zorgen. Ik passeerde een groepje jonge bomen die als danseressen meebewogen op de wind. De toppen van kale wilgentakken hingen in het meertje als meisjes die met hun grote teen de temperatuur van het water testen.

Ik voelde me op een ongewone manier ontspannen. De tijd kreeg een reële kwaliteit. De natuur net zo – de bossen, de lucht, de meren, de heuveltoppen en diepe dalen, de uitgestrekte weilanden en de modderige oevers van de rivieren. Het was als een expositie van levende foto's – een bouwvakker die, met een voet op de bumper van zijn truck, zijn boterham stond te eten, een vrouw met krulspelden in haar haren die boodschappen in haar auto laadde, een kind achter het keukenraam dat op een krukje klom om iets uit de kast te pakken, een kapster die bij een oude vrouw een permanentje zette.

Als nooit tevoren werd ik me bewust van alle verschillende dingen waar we ons als mensen mee bezighouden, maar ook van hoezeer iedereen zijn eigen gangetje gaat. Dit hielp me bij de verwerking van mijn verdriet tot iets minder persoonlijks en meer algemeen – tot iets organisch en natuurlijks. En dat gaf me weer kracht. Iemand zou als eerste moeten sterven. En dat was John geweest. Niets meer. En niets minder. Wat me nu overkwam, waar ik nu naar op weg was, was het creëren van een nieuw bestaan, een nieuw leven zonder de voortdurende invloed van datgene waar ik op aarde het meeste van had gehouden en waarvan ik afhankelijk was geweest. In zekere zin deed de situatie waarin ik mij bevond me denken aan een meisje dat ik ooit eens bleek, met grote ogen en knikkende knietjes op een kermis uit de achtbaan had zien komen. Toen haar broer haar vroeg of ze er nog een keer in wilde, zei ze: ‘Niet voordat ik daar echt helemaal klaar voor ben.’ Ik had een gevoel alsof ik klem zat in een kermisattractie waar ik nog niet helemaal klaar voor was, en hoewel ik voortdurend achteromkeek, werd ik voorwaarts gestuwd in de enig mogelijke richting.

Kilometer na kilometer ontrolde het landschap zich voor mijn ogen – in de heldere ochtendzon, in het gouden namiddaglicht, onder de pastelkleurige avondhemel. Op een gegeven moment, in de buurt van Cleveland, toen de hemel lavendelblauw was en de wolken een roze tint hadden, zette ik de auto langs de kant van de weg om te kijken hoe de opkomende duisternis de kleuren langzaam maar zeker doofde. Het landschap leek dichterbij te komen, maar was even later onzichtbaar geworden. Ik werd me scherp bewust van de natuurlijke ligging van het terrein, en bij het op en af rijden van de heuvels voelde ik het stijgen en dalen in mijn maag. Heel bewust dacht ik alleen maar aan hetgeen ik voor me zag, maar zo nu en dan kroop er langs mijn ruggegraat een opwindende gedachte omhoog: *ik ben weer helemaal van mijzelf*. Op dat soort momenten maakte het verdriet binnen in me plaats voor een soort van uitgelatenheid, en de opluchting die daarmee gepaard ging was overweldigend.

Al was het niet van lange duur. Op een avond stopte ik rond een uur of tien bij een motel. In de kamer naast de mijne hoorde ik een stelletje de liefde bedrijven. Hun geluiden

waren sentimenteel en een tikje hysterisch. *Dronken*, dacht ik. Ik zette de radio hard aan, liet het bad vollopen, en terwijl ik op de rand van het bad zat en het bespottelijk kleine zeepje uitpakte, voelde ik hoe ik beetje bij beetje weer werd bekropen door het gewicht van mijn verlies. Nadat ik me had afgedroogd, ging ik voor de televisie zitten en verbaasde me over het loze gezwam dat doorging voor amusement. Uiteindelijk zette ik hem uit, ging op het bed zitten en staarde in het niets voor me uit. Ik pakte de telefoon en draaide het nummer van mijn huis. Na de bekende tonen hoorde ik een bandje dat zei: *Het nummer dat u heeft gedraaid is niet langer aangesloten*. Ik hing op, sloot mijn ogen en haalde diep adem. Toen knielde ik naast het bed en drukte mijn gezicht in mijn handen.

Op de derde dag, tegen het einde van de middag, stopte ik bij een yoghurtijszaakje in het centrum van een stadje dat ik opvallend aantrekkelijk vond. Ik werd bediend door een lange man die ik ergens begin dertig schatte. Hij was al een beetje kaal en hij had een opvallend slechte huid. Daar stond tegenover dat hij prachtige blauwe ogen had. 'Dat is dan één

dollar vijfenzestig,' zei hij, terwijl hij me het frambozenijsje gaf dat ik besteld had. Ik haalde twee dollars uit mijn portemonnee, gaf ze aan hem en nam een likje van mijn ijsje. 'Zalig,' zei ik, en ik schonk hem een glimlach. Hij glimlachte aarzelend terug, en was vervolgens geruime tijd met de kassa in de weer terwijl ik toekeek – aanvankelijk lichtelijk geïrriteerd, toen meelevend, en ten slotte ronduit gefascineerd. Uiteindelijk draaide de man zich om en riep naar iemand achter in de winkel: 'Louise?' Kennelijk had hij te zacht geroepen, dus hij riep het nog eens, maar toen luidder. 'Louise?'

'Wat is er?' riep ze terug.

De man zette het papieren petje op zijn hoofd recht. 'Zou je even kunnen komen helpen?' vroeg hij. 'Alsjeblieft?'

Louise kwam met een geïrriteerd gezicht naar voren. Ze had een roodbruine sweater aan en ze was veel te dik. Ze droeg haar haren in een hoge paardenstaart. Het was echt prachtig haar – dik en kastanjebruin. Ik concentreerde me op haar haren, terwijl zij zich op mij concentreerde. Ten slotte keek ik naar haar gezicht. 'Hallo,' zei ik.

Ze stak haar kin naar me uit. 'Dag.' Ze had

een vrolijke oogopslag.

‘Was jij dat, die van achteren riep?’ vroeg ik.

Ze grinnikte. ‘Ja, dat was ik – ik fluit nu eenmaal onder het werk.’ Ze bewoog haar hoofd in de richting van de man. ‘Dít heb ik van de vroege ochtend tot de late avond.’

‘Ach,’ zei ik. ‘Zo erg is dat toch niet?’

‘Dat kunt u gemakkelijk zeggen.’ Ze keek boos naar de man die naar de neuzen van zijn schoenen stond te turen. Toen repareerde ze de kassa en liep ze terug naar achteren.

‘Oké,’ zei de man. ‘Hier staat dat ik u vijfendertig cent terug moet geven.’ Hij gaf me het wisselgeld.

Ik bedankte hem en voegde er toen lachend aan toe: ‘Maar volgens mij had je dat ook best zelf kunnen bedenken.’

Hij keek me weifelend aan.

‘O, toe zeg,’ zei ik. ‘Vind je ook niet dat we veel te afhankelijk worden van dit soort apparaten?’

Nu kreeg zijn blik iets dankbaars. ‘Nietwaar?’

Ik bedankte hem opnieuw en wilde het zaakje verlaten. Maar alvorens de straat weer op te stappen draaide ik me om en vroeg: